

PRESENTING: // PRESENT

**EEN ZOEKTOCHT NAAR ONDERSCHIEDENDE
EN WERKZAME ELEMENTEN
IN DE WERKWIJZE VAN PRESENT**

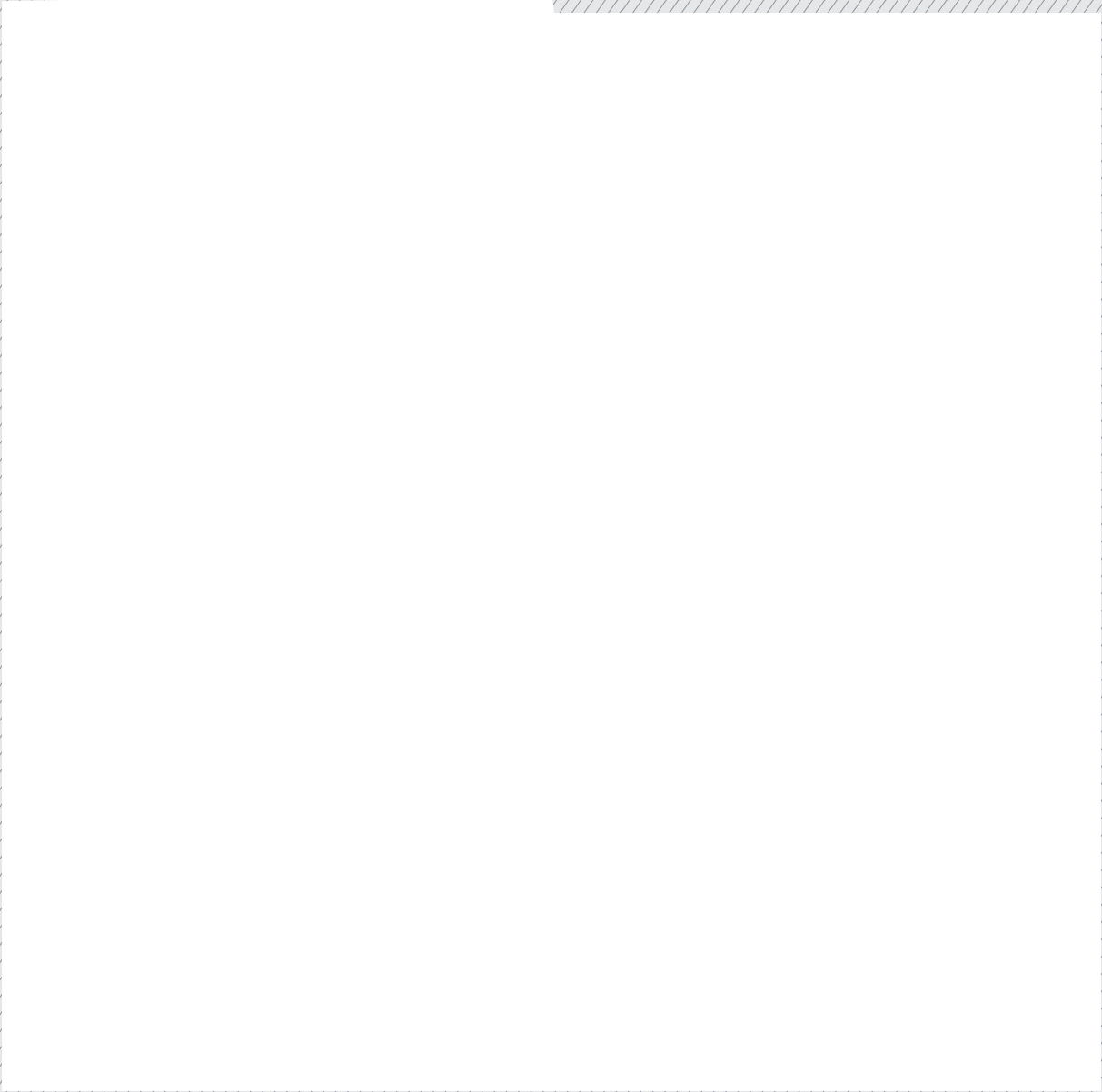
In opdracht van Stichting Present Nederland:

Eelke Blokker

Cher Steinfeld

Dit rapport is opgesteld in opdracht van Stichting Present Nederland met medewerking van lokale Present stichtingen in Amsterdam, Den Haag, Leiden, Putten, Utrecht en Zwolle.

INHOUDSOPGAVE //	4
-------------------------	----------

INLEIDING IPW //	6
-------------------------	----------

H 1 // PRESENT MAAKT HET VERSCHIL	8
--	----------

1.1 // ...DOOR IN KORTE TIJD EEN GROTE PRAKTISCHE KLUS TE KLAREN	8
1.2 // ...DOOR TE FOCUSSEN OP EENMALIGE GROEPSPROJECTEN	10
1.3 // ...DOOR VRIJWILLIGERS UIT MOEILIJK TE BEREIKEN GROEPEN AAN TE TREKKEN	11
1.4 // ...DOOR UIT TE GAAN VAN HET AANBOD VAN VRIJWILLIGERS	12
1.5 // ...DOOR BETROKKENHEID EN ONTMOETING TE CREËREN	13
1.6 // ...DOOR SOCIALE COHESIE TE BEVORDEREN	14
1.7 // ...DOOR 'ONGETEMDE PROBLEMEN' AAN TE PAKKEN	16
1.8 // ...DOOR IN SAMENWERKING MET PROFESSIONALS EEN DOORBRAAK TE CREËREN	17
1.9 // ...DOOR DE MISSENDE SCHAKEL TE ZIJN TUSSEN UITZICHTLOOSHEID EN DUURZAME HULP	18
1.10 // ...DOOR DE 'GUNFACTOR'	19

H 2 // PRESENT MAAKT IMPACT	20
------------------------------------	-----------

2.1 // ...OP DE ONTVANGER , DOOR...	20
2.1.1 ...de ontvanger zich verantwoordelijk/waardevol/gemotiveerd te laten voelen	20
2.1.2 ...de ervaring van contact en oprechte betrokkenheid	20
2.1.3 ...een symbolische en praktische 'nieuwe start' te bieden	21

2.2 // ..OP DE VRIJWILLIGER...	21
2.2.1 ...als individu	21
2.2.2 ...als onderdeel van een projectgroep	22
2.2.3 ...als onderdeel van een institutie	22
2.3 // ..OP DE WIJK / HET NETWERK VAN DE ONTVANGER, DOOR...	23
2.3.1 ...de leefomgeving geschikt te maken voor ontvangst	23
2.3.2 ...de leefbaarheid van de wijk te vergroten	23
2.4 // ..OP DE HULPVERLENING	24
2.5 // ..OP DE SAMENLEVING	24

H 3 // PRESENT MAAKT WINST **26**

1 // VOORMALIG DAKLOZE MAN	28
2 // CHRONISCH PSYCHIATRISCH PATIËNT	29
3 // ALLEENSTAANDE ALCOHOLVERSLAAFDE MAN	30
4 // ALLEENSTAANDE VEREENZAAMDE VROUW	31
5 // ALLEENSTAANDE VROUW MET ANGSTSTOORNIS	32
6 // ALLEENSTAANDE PSYCHOTISCHE JONGEMAN	33

H 4 // PRESENT IS ER VOOR CAMERON **34**

CONCLUSIE // **36**

TENSLOTTE // **37**

INLEIDING IPW //

“Hallo Presenters,

Een jaar bijna voorbij, en wat voor jaar! Dit is de tijd om terug te kijken. Ik herinner me nog heel goed jullie eerste bezoek, hoe jullie reactie was toen de deur naar de kamer openging: ‘hoe gaan we dit aanpakken? Wie doet wat?’ (alsof het de normaalste zaak van de wereld was dat een huis er zo kon uitzien).

Dankzij jullie is er heel veel veranderd. Het is aardig op orde in huis (ook nu nog) na jullie verwoede opruim en schoonmaak actie. Het heeft heel wat gevolgen gehad, ik durf weer mensen binnen te laten. Hierdoor zijn er diverse dingen aangepakt. Als belangrijkste de nieuwe CV-installatie (een jaar geleden zat ik 's avonds in bed in de winter met een dikke truien en een elektrisch kacheltje aan mijn voeten). Ik hoorde vorige week toen het voor het eerst vvoor de ketel aanslaan. Wat een geluk. Ik heb zelfs warm water.

Jullie beseffen waarschijnlijk niet hoeveel plezier een warme kop thee mij doet. In een schoon glas. Zittend op een frisse bank. Of om thuis mijn brood te smeren op een aanrecht met ruimte.“

- Lianne -

// BEDANKBRIEF AAN PRESENT ZWOLLE

Deze publicatie is bedoeld als een zoektocht naar de maatschappelijke impact van Present. Dit doen we aan de hand van beschrijvingen van een aantal projecten van Present, met een focus op praktische klussen bij mensen thuis. Eigenlijk spreken deze projecten voor zich. Toch proberen we expliciet de vinger te leggen op de aspecten waarmee Present zich onderscheidt en impact maakt. In het eerste hoofdstuk analyseren we de waarden waarmee Present zich onderscheidt, waarmee de projecten het verschil maken ten opzichte van

vergelijkbare organisaties. In het tweede hoofdstuk beschrijven we de maatschappelijke impact die Present maakt op verschillende niveaus. De 18 project verhalen van 6 verschillende lokale Present stichtingen zijn hierbij steeds de motivatie, onderbouwing en illustratie. In het derde hoofdstuk is een analyse van maatschappelijke winst opgenomen van zes casussen. En in hoofdstuk vier is een casus in zijn geheel uitgewerkt, waarbij de verschillende aspecten van 'verschil' en 'impact' in de marge zijn aangegeven.

ONZE STELLING IS:

**“PRESENT MAAKT
HET VRIJWILLIGERSWERK
VAN DE TOEKOMST”**

Eelke Blokker // Cher Steinfeld

H 1 // PRESENT MAAKT HET VERSCHIL

Impact maken gaat het beste, als een interventie verschil maakt ten opzichte van bestaande andere interventies. Dan valt die op en vult bovendien een leemte die blijkbaar bestaat tussen bestaande voorzieningen. Present maakt als geen ander het verschil.

In dit hoofdstuk wordt duidelijk hoe Stichting Present het verschil maakt. Opgedeeld in tien aspecten, ondersteund door praktijkvoorbeelden vanuit verschillende Present locaties in Nederland.

PRESENT MAAKT HET VERSCHIL...

1.1 // ...DOOR IN KORTE TIJD EEN GROTE PRAKTISCHE KLUS TE KLAREN

De vrijwilligers van Present zijn niet bang voor vieze handen. Ze pakken het meest zichtbare en praktische probleem aan dat mensen hebben: een onleefbare leefomgeving. Om wat voor reden dan ook kunnen burgers (tijdelijk of structureel) niet zelfstandig hun leefomgeving onderhouden of opbouwen. Hun huis is vol, vies en/of slecht onderhouden. Ze raken hierdoor geïsoleerd. De verwaarloosde leefomgeving is in de ervaring van Present, altijd een symptoom van onderliggende problematiek. Door in 1 keer de directe leefomgeving weer leefbaar te maken, zorgt Present voor een doorbraak in bestaanszekerheid. Dit is de trigger die nodig is om onderliggende problematiek weer aan te kunnen pakken.

KHADIJA (38) is ongeveer een jaar gescheiden als ze aangemeld wordt bij Present door een hulpverleningsorganisatie voor Marokkaanse vrouwen. Ze is alleenstaand en woont met haar 5 kinderen in Utrecht. Haar woning is verwaarloosd: de verf bladdert van de muren, er is overheen getekend door de kinderen, de klusjes zijn niet bijgehouden, het is vies en onveilig, er is geen speelgoed, geen traphekje en zelfs geen eettafel. Mevrouw heeft geen geld en geen hulp >>

binnen haar eigen netwerk om de woning op te knappen. Omdat Khadija blind is, kan zij weinig zelf doen en haar kinderen slecht in de gaten houden. Ze is sociaal geïsoleerd en heeft problemen met haar ex-man. Het gaat niet goed met de kinderen. Een groep vrijwilligers van Present heeft haar huis schoongemaakt, de klusjes gedaan, geveerd en het veilig gemaakt voor de kinderen. Opdat Khadija en haar kinderen een nieuwe start konden maken. // **PRESENT UTRECHT**

Voor een dergelijke ingreep is geen goede oplossing binnen het bestaande professionele hulpverleningsveld of binnen andere vrijwilligersorganisaties. Toch is het de eerste stap naar het verder op orde brengen van het leven en een aanleiding voor het opstarten van andere hulpverlening. Door te werken in groepen aan korte intensieve projecten krijgt Present het voor elkaar om hierin het verschil te maken. Vaak heeft dit een Domino-effect: een goede leefomgeving kan een nieuwe start betekenen en op psychisch alsook op fysiek en praktisch niveau kan 1 Present project vele verbeteringen inleiden in het leven van de ontvanger.

ROB (45) is een geïsoleerde, depressieve man met een alcoholverslaving en een lekkage in de badkamer. Na een belletje van de burens over de lekkage komt de woningcorporatie kijken. Zij voeren de reparatie niet uit, vanwege de 'gore bende' in huis. De corporatie besluit de verslavingszorg in te schakelen en deze schakelt vervolgens Present in. Onder de WMO kan het huis namelijk wel worden bijgehouden, maar deze helse schoonmaakklus voeren zij niet uit. Door twee groepen uit een Bijbelkring en een groep studenten is het hele huis gewit en schoongemaakt. Hierna voelde meneer zich thuis in zijn huis. Hij kreeg ook een doorbraak in zijn zelfvertrouwen. Zijn gevoel van eigenwaarde herstelde, naar eigen zeggen doordat er mensen waren die dit voor hem deden en die hij kon vertrouwen. "Mensen geven om mij," aldus Rob. Hierna had hij de kracht om schuldhulpverlening op te starten en is er ADHD bij hem geïndiceerd, waarvoor hij geholpen wordt. Hij houdt inmiddels zelf zijn huis bij en durft weer mensen bij hem thuis uit te nodigen. Het contact met familie is hersteld. Present was voor Rob het begin van een grote verbetering in zijn leven. // **PRESENT LEIDEN**

1.2 // ...DOOR TE FOCUSSEN OP EENMALIGE GROEPSPROJECTEN

Present kiest er bewust voor om zich te onderscheiden, door zich te richten op 1 soort vrijwilligerswerk. Een Present project wordt gekarakteriseerd door het eenmalige karakter van het werk en door het werken in groepen. Hierdoor zitten mensen niet vast aan structureel vrijwilligerswerk, waardoor het beter past in het drukke leven van bijvoorbeeld studenten of werkenden. Deze komen hierdoor in aanraking met mensen, die zij in hun dagelijks leven nooit zouden ontmoeten. Zij hoeven zich niet alleen in dit avontuur te storten: de meesten melden zich als groep aan. Dit verlaagt de drempel. Tenslotte kan een groep een berg werk in een keer verzetten. Dat is nodig gezien het karakter van de meeste projecten. Present past zich door de focus op korte groepsprojecten aan de moderne vrijwilliger aan en is hiermee een voorloper in het behoud van vrijwilligerswerk in de toekomst. Present kan daarnaast wel een follow-up of langduriger hulp aanbieden, maar dat is altijd een apart concept, naast het concept van de eenmalige inzet. Zolang het aanbod van de vrijwilligers leidend is.

LEO (61) is een alleenstaande man met verslavingsproblematiek. Hij raakte sociaal geïsoleerd en begon met drinken na het overlijden van zijn broer en zijn moeder in 2010/2011. Stichting Present kreeg van de woningbouw een melding over mogelijke vervuiling. De GGZ werd rond dezelfde tijd opgestart. Na een schoonmaakactie, heeft een groep vanuit de plaatselijke ChristenUnie-fractie het huis gewit, laminaat gelegd en weer leefbaar gemaakt. De groep wilde graag iets voor een ander betekenen. De groep van zeven man verzette in een keer veel werk. De vrijwilligers waren onder de indruk van het feit dat dit speelde in Putten en voelden zich onmiddellijk betrokken. Zij zagen dat Present dingen doet in nood waar de hulpverlening niet in kan voorzien, of die versnipperd zou zijn aangeboden over een langere periode. Het meeste indruk maakte voor de groep het feit dat deze man een heel gemiddelde man is, die altijd heeft gewerkt en afgleed door een ingrijpende verandering in zijn leven. Dit kan iedereen gebeuren, aldus de vrijwilligers. Zij voelden zich verbonden met hem en sommigen van hen hebben dan ook contact gehouden en op eigen initiatief vaker hulp aangeboden. >>

Deze grote, eenmalige klus was de aanzet voor Leo om zijn leven verder te verbeteren. Na het opknappen van de leefomgeving kwam ook GGZ hulpverlening op gang, bracht hij zijn financiën op orde en legde hij contact met de buurt. Hij heeft blijvende contacten in de straat gekregen, die ook weer elkaar gingen helpen. Het was de symbolische nieuwe start na een moeilijke periode. Een eenmalige actie kan op deze manier de aanleiding zijn voor een blijvende stempel op het leven van zowel de ontvanger, als de vrijwilligers. // **PRESENT PUTTEN**

1.3 // ...DOOR VRIJWILLIGERS UIT MOEILIK TE BEREIKEN GROEPEN AAN TE TREKKEN

Present projecten kenmerken zich door het eenmalige karakter, door het werken in een eigen groep en door het aanbodgerichte karakter. Hierdoor trekt Present groepen vrijwilligers aan die voor veel vrijwilligersorganisaties moeilijk of niet bereikt worden. Groepen studenten, collega's en gezinnen zijn bij Present veelvuldig vertegenwoordigd. De vrijwilligers hebben niet de druk van structureel vrijwilligerswerk of van het moeten organiseren van een project. Op deze manier 'bedient' Present groepen die anders geen vrijwilligerswerk kunnen inpassen in hun leven.

Rob werd onder meer geholpen door een groep studenten, vanuit een studentenvereniging. In studentenstad Leiden zijn zij een grote doelgroep waar Present op inzet. Studentenverenigingen willen graag iets goeds doen en Present biedt een laagdrempelige manier om dit te doen, waarbij tegelijk aan teambuilding kan worden gewerkt. Studenten komen vaak uit een hoger opgeleide, veilige omgeving en voor hen was het in de eerste instantie best heftig om met Rob in aanraking te komen: iemand in een achterstandswijk, die drinkt en problematiek heeft. Zij bouwden contact en begrip op in de korte tijd dat ze Rob leerden kennen en zijn blij om wat te kunnen betekenen. Aan de andere kant maakt het indruk op Rob dat hij zich niet hoefde te generen voor zijn situatie en dat jonge mensen dit zomaar voor hem deden. Er zijn zo'n 1400 euro aan schoonmaakkosten bespaard door dit project, maar de waarde van dit ontstane menselijke contact en betrokkenheid is niet in geld uit te drukken. // **PRESENT LEIDEN**

De traditionele groepen (gepensioneerden, werkzoekenden etc.) zijn daarnaast ook aanwezig. Voor hen die dit willen, is er wel de mogelijkheid om structureel vrijwilliger te worden bij Present. Ze worden dan ingedeeld in een groep van andere vrijwilligers die dit ook willen. Zo onderscheidt Present zich, maar biedt alsnog de mogelijkheid voor mensen die niet direct een groep hebben om zich mee aan te melden.

1.4 // ...DOOR UIT TE GAAN VAN HET AANBOD VAN VRIJWILLIGERS

Als professional is het een zonde om uit te gaan van het eigen aanbod aan hulpverlening. Ze horen tegenwoordig uit te gaan van de vraag van de cliënt. Vrijwilligerswerk is echter 'vrijwillig' en de vrijwilliger zal altijd kiezen voor vrijwilligerswerk dat in vorm en inhoud past bij zijn of haar wensen. En dat past in de rest van de drukke (werk)week. Deze wensen kunnen te maken hebben met opleiding (stage), hobby's (tuinieren, klussen), lichamelijke mogelijkheden etc. Aangezien men dit vrijwillig doet, is aanbodgericht werken in zekere zin gelegitimeerd. Present onderkent dit en kiest er bewust voor om uit te gaan van het aanbod van vrijwilligers dat zij tot hun beschikking heeft. Binnen deze mogelijkheden zoeken zij bij wie en hoe het verschil kan worden gemaakt in de vorm van een project. Dit blijkt ook in de praktijk een praktisch uitgangspunt dat werkt.

CAMERON (28) is een alleenstaande jongen met een verleden in drugs en psychoses. Hij had een wietplantage in zijn woning, waarvoor hij beboet is. Door alle problemen werd hij suïcidaal en is hij opgenomen in een GGZ-instelling. Na intensieve therapie wil hij nu werken aan een nieuwe start. Hiervoor is een frisse woning, waarin hij niet direct wordt geconfronteerd met zijn verleden, essentieel. Deze klus matchte Present Utrecht met een groep jonge vrijwilligers die zich opgaven vanuit een studentenvereniging. Binnen deze vereniging is het traditie om als eerstejaars samen iets te doen om zich in te zetten voor mede-Utrechters. Zij hebben de resten van de wietplantage opgeruimd en alles schoongemaakt. Het maakte indruk op Cameron dat andere jonge mensen hem zomaar kwamen helpen. Dit heeft hem gemotiveerd om zijn leven op orde te brengen. De studenten hadden eerst morele twijfels over deze jongeman met een wietplantage, maar kwamen hier volledig op terug. Toen ze met Cameron in gesprek raakten, merkten ze dat hij >>

zijn verleden achter zich wilde laten en een nieuwe start wilde maken. Hij had alleen een steuntje in de rug nodig. Het feit dat zij hier een deel van uit konden maken, vonden zij geweldig. Het was een leermoment voor beide kanten. // PRESENT UTRECHT

1.5 // ...DOOR BETROKKENHEID EN ONTMOETING TE CREËREN

Het wordt Present medewerkers af en toe nog gevraagd: een professioneel schoonmaakbedrijf of tuinbedrijf kan toch hetzelfde doen als jullie, en waarschijnlijk beter? Naast het feit dat dit duur is en vaak niet te betalen voor de doelgroep van Present, wordt dan voorbij gegaan aan de symbolische betekenis van Present projecten. En de betrokkenheid tussen mensen die wordt gecreëerd.

Het mag dan vaak gaan om praktisch werk, de invloed van een Present project gaat verder dan dat. De uitvoerders van Present komen vrijwillig iets doen voor iemand. Dit is voor de ontvanger een reden om weer hoop te hebben, zichzelf weer in te zetten om het leven te verbeteren en zich weer waardevol te voelen.

De vrijwilligers krijgen tegelijk begrip voor een mens die zij normaal gesproken niet snel tegen zouden komen. Wederzijds begrip en oprecht medeleven tussen beide partijen is een belangrijk aspect van Present projecten. Deze ontmoeting is van grote waarde en kan aanzetten tot verdere verbeteringen in het eigen leven. Regelmatig houden vrijwilliger en ontvanger zelfs contact na afloop van het project. Deze ontmoeting is er niet bij een professioneel bedrijf, waarin het slechts gaat om de praktische handeling. Ontmoeting wordt bewust gestimuleerd door Present, door vrijwilligers van tevoren voor te lichten. En door beide partijen aan te sporen met elkaar in contact te komen tijdens het project. Er wordt tijd gemaakt om elkaar te leren kennen. Hiermee sluit Present bij uitstek aan bij waarden die momenteel wordt gestimuleerd vanuit de (lokale) overheid: samen redzaamheid en sociale cohesie.

KARIN (48) is een alleenstaande vrouw met psychosociale problemen. Zij kan haar tuin niet meer in wegens gebrek aan onderhoud. Door twee vaste vrijwilligers van Present en een groep medewerkers van een commercieel vaarbedrijf, is haar tuin leeggehaald en opgeknapt. Mevrouw kan nu weer zitten en tuinieren in haar tuin.

De ontvangster gaf vooraf aan het erg spannend te vinden om zoveel mensen over de vloer te krijgen. Ze voelde zich ook wat minderwaardig. Tijdens het project ontdooidde ze en kwam zelf een praatje maken met de vrijwilligers. Het gevoel van minderwaardigheid werd overstemt door blijheid over de doorbraak. Het verschil tussen geveer en ontvanger wordt kleiner door het contact. Haar nette tuin geeft daarnaast weer mogelijkheden tot contact met de burenen en het verminderen van sociale isolatie: ze durft weer mensen te ontvangen.

De vrijwilligers gaven aan deze ontmoeting indrukwekkend te vinden: “Er ontstaat iets op zo’n dag, meer dan met professionele hulpverlening of dienstverlening.” Zij komen in aanraking met mensen die zij normaal niet snel ontmoeten en er ontstaat een wederzijdse connectie. Het feit dat de vrijwilligers dit ‘zomaar’ doen werkt activerend voor Karin: zij voelt zich gewaardeerd en wil zelf ook weer actief worden. // **PRESENT AMSTERDAM**

1.6 // ...DOOR SOCIALE COHESIE TE BEVORDEREN

De overheid probeert het al jaren te stimuleren: sociale cohesie. Na het toegenomen individualisme, is de tendens nu weer dat we samen redzame burgers moeten worden die op elkaar letten. Waar dit vanuit zowel de overheid als voor professionele instanties, als nieuwe ontwikkeling wordt gepresenteerd (denk aan de introductie van de participatiesamenleving, tijdens de troonrede in 2014), stimuleert Present dit al jaren. En met succes.

Present werkt vaak met mensen die geen of weinig eigen (sociaal) netwerk hebben. Een groep die niet of nauwelijks samen redzaam, laat staan zelfredzaam is. En Present gooit voor hen het roer om. Door het opknappen van de leefomgeving, de basis van ieders geluk, bereikt Present als bijvangst een toename van

sociaal contact en onderling begrip tussen vrijwilligers, ontvangers en de buurt. Door het creëren van wederzijds begrip (zie 1.5), het aantrekken van moeilijk te bereiken vrijwilligersgroepen (zie 1.3) en door het betrekken van de buurt. In de casussen blijken veel voormalige Present ontvangers na afloop in staat om het eigen netwerk langzaam op te bouwen. Ze durven weer familieleden of een buurvrouw thuis uit te nodigen. Of er ontstaat een duurzaam contact met een Present vrijwilliger. Hiermee loopt Present voor op de ontwikkelingen in de samenleving en overheid.

HAIDER (45) vluchtte in 1995 vanuit Irak naar Nederland. Hij zwierf lang rond, niet in staat om een netwerk op te bouwen, en kwam uiteindelijk terecht bij het Leger des Heils in Den Haag. Zij boden hem in het kader een project een woning aan en staan een jaar garant voor de huur. Zo kreeg hij snel een huis, maar hij had weinig inspraak over wat voor soort huis. Hij kwam terecht in een veel te groot huis, waarin alles nog moest worden opgeknapt en ingericht. Hij heeft geen geld en geen netwerk om dit te doen. De eerste weken sliep hij op een matras op een betonnen vloer en hij wist niet waar te beginnen. Op aanvraag van het Leger des Heils heeft Present verschillende groepen ingezet om hem te helpen: een groep van de Veiligheidsregio Haaglanden, een Bijbelkring en een groep collega's van een bedrijf. Zij hebben het huis schoongemaakt, geschilderd, behangen en ingericht samen met Haider zelf.

De vrijwilligers vonden het fijn om iets voor een ander te kunnen betekenen en bijzonder dat ze een dag in het leven van iemand stapten die zo ver van hun afstond en dat hij open stond voor hulp van onbekenden. Zij gaven aan wederzijdse tevredenheid en dankbaarheid te ervaren. Ze waren verbaasd om te zien dat mensen in Nederland in zo'n situatie verkeren. Ze zagen dat ze het verschil konden maken en willen dit nu zeker vaker doen. Ook hebben ze met dit enthousiasme andere groepen gestimuleerd.

Haider voelt zich beter en durft mensen bij hem thuis te vragen. Dit komt zijn netwerk ten goede. Hij voelt zich nu iemand die mee telt in de maatschappij. Mensen kwamen hem zomaar helpen. Zijn leven is nu gestabiliseerd, eindelijk kan hij een netwerk opbouwen. // **PRESENT DEN HAAG**

1.7 // ...DOOR 'ONGETEMDE PROBLEMEN' AAN TE PAKKEN

Een jarenlang vervuild en volgestouwd huis met een muizenplaag, in combinatie met psychiatrische problematiek, in combinatie met schulden, in combinatie met dreigende afsluiting van elektriciteit en huisuitzetting, in combinatie met werkeloosheid. Problemen die uitzichtloos lijken, zich opstapelen en waarbij niemand weet waar te beginnen. Hulpverlening worstelt met deze zogenaamde 'multiprobleem' huishoudens. Omdat zij hulp nodig hebben op zoveel gebieden, wordt deze versnipperd aangeboden of loopt het vast in de samenwerking tussen verschillende gebieden.

Door met dit soort mensen te werken, begeeft Present zich op een terrein waar de hulp versnipperd is, elkaar vaak niet aanvult en waar maar weinig vrijwilligersorganisaties komen. En ze vult de gaten op tussen verschillende hulp- en dienstverleners. Dit doet present door zich niet te wagen aan beoordeling (veroordeling) van de persoon of door een analyse te maken van de gehele situatie (wat vaak onmogelijk is). Dit doet Present wel door het meest zichtbare en praktische probleem aan te pakken: de leefsituatie. Dit lijkt misschien banaal, maar zorgt voor een basis om de wereld aan te kunnen. En het belang van die basis, zo ervaart Present dagelijks, is niet te onderschatten.

Cameron draagt een flinke rugzak aan ongetemde problemen met zich mee. Verslavingsproblematiek. Suïcidaliteit. Criminaliteit. Boetes die hij niet kan betalen. Een vervuild huis. Een 'giftig' netwerk, met mensen die hem slechts gebruiken. Geen opleiding. Een rijtje om u tegen te zeggen en waarin het overzicht al snel weg is. Hij was net een week uit de kliniek ontslagen, toen Present werd ingeschakeld. Cameron was namelijk gemotiveerd om op te ruimen, maar kon dit zonder netwerk en in zijn psychische situatie niet aan. Er moest nu doorgepakkt worden om een fris begin te maken. Het was een bewuste interventie van de hulpverlening om Present hiervoor in te zetten.

Present is niet bang om in dit soort situaties te springen en begint altijd met het eerste en belangrijkste: een goede leefsituatie. Door het schoonmaken en opknappen van zijn huis, had hij een warme en veilige basis toen hij uit de kliniek kwam, waar hij in alle rust kan herstellen, >>

met behulp van de hulpverlening. Daarnaast heeft hij een boost gekregen van deze positieve gebeurtenis: er zijn mensen die hem zomaar willen helpen! Hij werd geactiveerd om zelf ook weer dingen te doen. In huis. Zijn situatie is nu stabiel en gaat langzaam maar zeker vooruit.

// PRESENT UTRECHT

1.8 // ...DOOR IN SAMENWERKING MET PROFESSIONALS EEN DOORBRAAK TE CREËREN

Door in korte een grote praktische klus te klaren, ontstaat letterlijk en figuurlijk een doorbraak in iemands leven. Er is overzicht in de leefomgeving, men kan er trots op zijn en er is voldaan aan de basis behoeften. Dit is de basis van een menswaardig bestaan en Present zorgt ervoor dat dit aanwezig is. Dit lijkt simpel, maar het bereiken van deze doorbraak in 1 project, kan vooralsnog alleen Stichting Present op deze manier bewerkstelligen, in nauwe samenwerking met de professionele hulpverlening. Zoals eerder gezegd, schept dit ruimte en kracht voor de aanpak van andere problemen in het leven van de ontvanger. Het geeft iemand het gevoel van eigenwaarde en strijdlust dat nodig is om zijn of haar andere ongetemde problemen bij de kop te pakken, met of zonder verdere inzet van hulp.

LIANNE (40) is hoogopgeleid en heeft een goede baan. Door overspanning en sociale angst komt zij sinds 5 jaar echter steeds meer in een isolement terecht. Ze ontvangt al jaren niemand meer over de vloer, de gordijnen zitten al die tijd dicht. In het hele huis ligt een dikke laag vuil. Er is geen warm water, omdat de ketel kapot is en mevrouw geen monteur durft te laten komen. Ze leeft in een klein halletje op zolder. Niemand weet van haar situatie, want ze werkt gewoon, doucht op haar werk en eet warm buiten te deur. Een van de burens maakt zich zorgen en doet een melding bij het algemeen maatschappelijk werk. Deze hulpverlener schakelt direct Present in. Niemand is dan nog binnen geweest.

Het eerste gesprek vond plaats op neutraal terrein, omdat Lianne niemand meer vertrouwde. De Present coördinator won haar vertrouwen en het project kon beginnen. De vrijwilligers worden goed voorbereid, om bijvoorbeeld niet geschokt te reageren en hoe contact te leggen >>

met de ontvanger. Present groepen hebben haar huis vervolgens leeggeruimd, schoongemaakt en opnieuw ingericht. Dit betekende een definitieve doorbraak voor Lianne. Het huis was weer netjes, schoon en opgeknapt en ze kan het zelf bijhouden. De kachel is gemaakt. Ze ontvangt weer familieleden thuis, die ze al jaren niet had gezien. Ze kreeg contact met de burens. Ze heeft zelfvertrouwen. Lianne heeft een boost van aandacht, menslievendheid en ongeinstitutionaliseerde aandacht gekregen, aldus de hulpverlening, en daarmee bereikt Present in 1 dag soms wat de hulpverlening in een half jaar nog niet voor elkaar krijgt. Een onvervalste doorbraak.

// PRESENT ZWOLLE

1.9 // ...DOOR DE MISSENDE SCHAKEL TE ZIJN TUSSEN UITZICHTLOOSHEID EN DUURZAME HULP

Veel van de ontvangers van een Present project verkeren in sociale isolatie en hebben zelf niet de vaardigheden, de (psychische en/of lichamelijke) gezondheid of het netwerk om een verandering in hun leven tot stand te brengen. Voordat duurzame hulpverlening op kan starten en nut heeft, moet bij deze mensen een doorbraak plaatsvinden (zie 1.8). Deze doorbraak is de schakel tussen de uitzichtloze huidige situatie en de weg naar verbetering. Iemand in een volledig vervuild huis met psychische problemen, kan pas aan de psychische problemen werken, als er eerst puingeruimd is in het huis. Een opgeruimd huis, is een opgeruimd hoofd. Dat is de basis.

Deze schakel tussen de huidige situatie en duurzame hulp bestaat eigenlijk niet binnen de reguliere hulpverlening. Of deze wordt versnipperd aangeboden door verschillende (zakelijke) diensten. Er kan bijvoorbeeld een schoonmaakbedrijf worden ingehuurd, maar dat kost veel geld en het sociale aspect van betrokkenheid en wederzijds begrip ontbreekt (zie 1.6, 1.10). Een schoonmaakbedrijf doet gewoon het werk zonder de persoon van de ontvanger hierin mee te nemen. Present zorgt voor impact bij alle partijen en levert een unieke vorm van vrijwilligerswerk. Hiermee is het de missende schakel in het huidige hulpverleningsveld.

Leo ervaart de hulp van present als een nieuwe start. Vanuit zijn leefbare omgeving had hij de kracht om ook aan andere zaken te werken. Zo zocht hij hulp voor zijn verslavingsprobleem. En samen met een budgetbeheerder van Humanitas brengt hij zijn schulden nu op orde. Hij heeft blijvende steunende contacten gekregen vanuit Present en in zijn eigen omgeving. Hij is uit zijn isolement en weer deel van de maatschappij. Als Present er niet was geweest, was het veel moeilijker geweest om zo'n geheel nieuw begin vorm te geven. Present geeft hier zowel symbolisch als praktisch vorm aan en is hiermee de missende schakel. Het risico dat de situatie weer net zo als voorheen zou worden was groot en Present heeft toch een breuk weten te maken met het verleden. Anders had meneer waarschijnlijk niet de hulp gekregen die hij nu krijgt. En zeker niet het vertrouwen. // **PRESENT PUTTEN**

1.10 // ...DOOR DE 'GUNFACTOR'

Hulp krijgen van vrijwilligers kan een extra stimulans zijn om zelf weer aan de slag te gaan. Een 'Presenter' helpt niet omdat hij daarvoor betaald krijgt of omdat hij dat om een andere reden moet, maar helemaal vrijwillig. Dit geeft veel ontvangers een gevoel van verantwoordelijkheid: nu wil ik zelf de rest van mijn leven op orde brengen, of er zijn voor mijn kinderen, of ook iets doen voor een ander. En het geeft eigenwaarde: deze mensen doen dit voor mij, dus ik ben toch nog de moeite waard en deel van de samenleving. Het is hen 'gegund' en dat maakt indruk.

Khadija en haar kinderen kunnen dankzij Present weer prettig, veilig en schoon wonen. Het gezin stond onder toezicht, dus een prettige leefomgeving was een belangrijke voorwaarde voor de kinderen om thuis te mogen blijven wonen bij moeder. Vanaf oktober jl. is alle hulpverlening afgerond en red Khadija het weer alleen. Dankzij Present.

Dankzij Present gelooft zij weer in een betere toekomst en bouwt zij verder aan een netwerk en aan een betere situatie voor haar kinderen. Door de 'gunfactor' heeft zij weer nieuwe energie om dit te doen. Ook wil ze heel graag iets terugdoen, het liefst zou ze zelf vrijwilligerswerk doen. Als haar situatie weer helemaal stabiel is. // **PRESENT UTRECHT**

H 2 // PRESENT MAAKT IMPACT

Het is duidelijk, Present onderscheidt zich en maakt blijvend verschil in het leven van de ontvangers, de vrijwilligers en in de samenleving. Maar het kan nog duidelijker. Hoe ziet de impact die Present maakt op levens er dan precies uit? Dit hebben de ontvangers, vrijwilligers, Present medewerkers en betrokken hulpverleners voor deze gelegenheid proberen te beschrijven naar aanleiding van casussen van 18 lokale Present Stichtingen.

PRESENT MAAKT IMPACT...

2.1 // ...OP DE ONTVANGER, DOOR...

2.1.1 ...de ontvanger zich verantwoordelijk/waardevol/gemotiveerd te laten voelen

Omdat de vrijwilligers onbezoldigd en vanuit betrokkenheid de ontvanger een dienst doen, kan de ontvanger zich waardevol voelen en gemotiveerd om zich zelf in te zetten. Zij doen iets voor mij, puur vanuit medemenselijkheid, nu voel ik mij ook verantwoordelijk om mijn leven verder op te bouwen, of om hulp te accepteren. Het kan veel kracht geven. "Ik mag er zijn."

Leo pakte dankzij Present de draad weer op in zijn leven. Naast het op orde brengen van zijn eigen problemen, wilde hij ook graag andere mensen inspireren om die omslag in hun leven te maken. Hij werd daarom ambassadeur van Stichting Present Putten. // [PRESENT PUTTEN](#)

2.1.2 ...de ervaring van contact en oprechte betrokkenheid

De betrokkenheid en het wederzijdse contact en begrip dat wordt gecreëerd door de Present projecten tussen de vrijwilligers en de ontvanger, is van onschatbare waarde. De ontvanger voelt zich weer even mens en er zijn oprecht geïnteresseerde mensen in huis, die niet gek opkijken van de situatie waarin hij of zij zit. Dit is een enorme boost voor de ontvanger. Er ontstaat een verbinding.

2.13 ...een symbolische en praktische 'nieuwe start' te bieden

Een Present project zorgt voor een grote doorbraak in korte tijd. Je bent in 1 keer 10 stappen verder, bij wijze van spreken. Een opgeruimd huis is een opgeruimd hoofd, zegt men wel eens. Of: eerst moeten de primaire levensbehoeften geregeld zijn, voor er ruimte is om aan de secundaire te werken, zoals Maslov het omschrijft. Psychisch doet zo'n schone lei heel veel voor de ontvanger. Maar ook fysiek: weer mensen in je huis durven ontvangen, weer aan tafel kunnen eten etc.

Haider kon na vele omzwervingen een echt frisse start maken in zijn nieuwe huis, na de opknopbeurt door de groep van Stichting Present. Het was al erg fijn dat hij door het Leger des Heils project een huis kreeg. Nu het ook leefbaar is gemaakt, heeft hij een plek die hij wil behouden en waar hij voor wil vechten. Het voelt alsof hij nu echt iets heeft om voor te leven en opnieuw te beginnen. // PRESENT DEN HAAG

2.2 // ...OP DE VRIJWILLIGER...

2.2.1 ...als individu

Bij Present kunnen vrijwilligers eenmalig, in een korte periode heel veel voor iemand betekenen. En het verschil is te zien: het huis is weer leefbaar. De tuin is weer begaanbaar. De ontvanger is dankbaar en kan een nieuwe start maken. Daarnaast ontstaat het al zo vaak genoemde contact tussen de vrijwilliger en de ontvanger. De vrijwilliger komt in contact met een persoon, waarmee hij vanuit zijn eigen netwerk waarschijnlijk nooit in contact zal komen. Dit draagt bij aan levenservaring, ook op langere termijn.

Rob was enorm blij met zijn opgeknapt huis. Een van de vrijwilligers schreef in een reactie dat hij in de eerste instantie schrok van de bende. Overal vliegen en stank en haar. Het verbaasde hem dat iemand in zo'n chaos kan leven en tegelijkertijd de schijn op kan houden dat het nog redelijk goed met hem gaat. Hij vond het super om bezig te zijn voor iemand anders die dat echt nodig heeft. Een andere vrijwilliger omschrijft het als een nuttige ervaring en dienstbaar kunnen zijn aan >>

een naaste. Bovendien vond zij het verbredend om geconfronteerd te worden met de leefwereld van deze man. // **PRESENT LEIDEN**

2.2.2 ...als onderdeel van een projectgroep

De meeste vrijwilligers melden zich als groep aan bij Present. Gezinnen, collega's, medestudenten, vrienden en kerkelijke groepen zijn de meest voorkomende constructies. Het samen werken aan een dergelijk indrukwekkend project vergroot de samenhang en het vermogen tot samenwerking binnen de groep. Je bent samen een boeiende ervaring rijker. Het is een goede manier van teambuilding. Ook groepen die als onbekenden bij elkaar komen, zijn na afloop al snel een hechte groep.

Karins project werd uitgevoerd door een groep collega's. Zij wilde naast hun werk of een bedrijfsuitje eens iets heel anders doen dan ze gewend zijn. Tijdens de uitvoering had de groep 1 gezamenlijk doel voor ogen, namelijk de tuin van Karin zo mooi en schoon mogelijk maken. Ze merkten dat ze veel meer konden bereiken dan ze dachten in een paar uur tijd. Dat gaf voldoening en een gevoel van saamhorigheid. // **PRESENT AMSTERDAM**

2.2.3 ...als onderdeel van een institutie

Een Present project werkt, zoals gezegd 'teambuïdend'. Studentenverenigingen of grote bedrijven kiezen er bijvoorbeeld bewust voor om groepen collega's samen een Present project te laten doen. Het vergroot de samenhang en het vermogen tot samenwerking binnen de groep. Bovendien leren zij in de praktijk zaken over de maatschappij, over wat er 'echt' gebeurt in de samenleving, op plekken waar zij normaal gesproken niet komen. En ze doen iets 'goeds'. Deze lessen nemen de vrijwilligers weer mee in hun werk voor de institutie.

Khadija werd een dag geholpen door 6 vrijwilligers van de Landelijke Eenheid (politie). Zij organiseren eens per jaar een bijeenkomst voor de leidinggevenden, ter inspiratie. Dit jaar wilden zij hun tijd inzetten voor 'minderbedeelden'. Onder andere om eens een andere, menselijke kant van de politie te laten zien. Deze maatschappelijke betrokkenheid is van belang voor de institutie.

// PRESENT UTRECHT

2.3 // ...OP DE WIJK / HET NETWERK VAN DE ONTVANGER, DOOR...

2.3.1 ...de leefomgeving geschikt te maken voor ontvangst

Misschien wel de meest gehoorde vorm van impact vanuit de Present locaties is: "Hij durft weer mensen thuis te ontvangen". Mensen komen in contact met de burens, ze durven weer familie uit te nodigen waarmee ze verbinding zijn verloren, ze houden contact met vrijwilligers na afloop van een Present project. Kortom, er is letterlijk en figuurlijk weer ruimte in het leven van de ontvanger voor het opbouwen van een sociaal netwerk. Cruciaal voor het verder opbouwen van levensgeluk en blijvende ondersteuning.

Lianne heeft sinds de inzet van Present contact met haar collega's en burens opgebouwd. Als hoogtepunt heeft ze onlangs haar verjaardag gevierd en haar zus en zwager uitgenodigd met hun kinderen. **// PRESENT ZWOLLE**

2.3.2 ...de leefbaarheid van de wijk te vergroten

Een huis waarvan de gordijnen altijd dicht zitten. Een appartement waarvan je de bewoner nog nooit gezien hebt. Stank uit het raam. Een volledig overwoekerde tuin. Een lekkage vanuit de verdieping boven je. Het zorgt voor vervuiling en overlast in een wijk. Bijvangst voor Present is dat zij door middel van projecten de algemene leefbaarheid in de wijk vergroten.

Een Present project wordt verder vaak opgemerkt door burens en zij worden graag betrokken.

Het is een goed begin van een sociaal netwerk. Onderlinge contacten in de wijk kunnen zo verbeteren.

Sommige Present afdelingen spelen hier al bewust op in door burens aan te spreken of netwerken op te zetten. En ja, dat vergroot dus concreet die bijna tot cliché verworden 'sociale cohesie'.

2.4 // ..OP DE HULPVERLENING

Present is een aanvulling op de bestaande professionele hulpverlening. De klussen die Present uitvoert, hebben vaak geen equivalent in bestaande hulpverlening. Of er is slechts een variant in dienstverlening (bijvoorbeeld professionele schoonmakers), waarbij het sociale contact mist. Bovendien geven hulpverleners aan van Present te kunnen leren wanneer het gaat om humaniteit in de zorg. Hulpverleners waarmee is samengewerkt, geven aan te waarderen en te leren van het feit dat Present de ontvanger niet als cliënt, maar als mens behandelt. Dit feit zorgt er regelmatig voor dat de relatie tussen hulpverlener en ontvanger verbetert. Er is bovendien een concreet resultaat geboekt, mede door de inzet van de hulpverlener, wat het vertrouwen vergroot.

2.5 // ..OP DE SAMENLEVING

De samenleving. Nogal een grote claim voor een praktisch project voor een individu. De impact van Present reikt echter verder dan op het eerste gezicht lijkt. Zoals in paragraaf 1.6 wordt beschreven, is Present een voorloper wanneer het gaat om de participatiesamenleving. Present weet door praktische ingrepen de sociale cohesie en zelfredzaamheid/samen redzaamheid van mensen daadwerkelijk te vergroten.

Dit leidt tevens tot verminderde en voorkomen zorgkosten. Present doet klussen die normaal gesproken erg duur zijn, als ze door professionele diensten zouden worden uitgevoerd. Daarnaast voorkomt een doorbraak van een Present project vaak verdere escalatie van de situatie en daarmee mogelijke zorgkosten. Dit zijn meestal kosten, waarvoor de samenleving opdraait. Kostenreductie is niet het doel van Present, maar het is wel extra een argument om deze Stichting in te zetten. Deze kosten zijn allemaal uitgewerkt te vinden in het volgende hoofdstuk.

Leo's huis was ernstig vervuild en er was veel achterstallig onderhoud. Hij was hier zelf niet toe in staat. In situaties als deze zou professionele schoonmaak en het motiveren van Leo voor hulpverlening vele malen langer hebben geduurd en duurder zijn geweest. Door de samenwerking tussen de vrijwilligers van Present en de hulpverleners, wordt er zorg op maat verleend voor Leo. "Dit is de participatiemaatschappij," aldus de coördinator. // **PRESENT PUTTEN**

Tenslotte vult Present, zoals in paragraaf 1.9 aangegeven wordt, bepaalde gaten in de hulpverlening op. Hiermee heeft Present potentieel een signalerende functie: waar hapert de hulpverlening en waar mist er hulp? Een prettig handvat voor beleidsmakers.

H 3 // PRESENT MAAKT WINST

In dit hoofdstuk analyseren we de baten van 6 projecten op basis van de informatie die we aangeleverd hebben gekregen van lokale stichtingen. We analyseren de kosten die Present (mogelijk) voorkomt.

In de maatschappelijke batenanalyse onderscheiden we twee soorten winst.

- 1) **Maatschappelijke winst:** dat zijn de gefinancierde maatschappelijke baten, uitgedrukt in minder (toekomstige) kosten voor zorg, welzijn, sociale zekerheid en aanpalende domeinen.
- 2) **Economische winst:** dat is de waarde van het vrijwilligerswerk zelf.
De financiële waarde van het aantal uren vrijwilligerswerk dus. Niet de impact daarvan.

De maatschappelijke winst wordt uitgedrukt in twee categorieën.

- a) **De reële maatschappelijke baten:** dit gaat om directe reductie van maatschappelijke kosten in het hier en nu. Kosten zijn aantoonbaar niet gemaakt of hoefden na de interventie van Present niet meer gemaakt te worden.
- b) **De indicatieve maatschappelijke baten:** dit zijn de uitgespaarde maatschappelijke kosten in de nabije toekomst. Als Present er niet geweest was, zou het zeer waarschijnlijk zijn geweest dat bepaalde maatschappelijke kosten gemaakt hadden moeten worden. Dit gaat dus om de preventieve impact van Present.

De maatschappelijke kosten zijn afkomstig uit verschillende bestaande maatschappelijke kosten-batenanalyses en kostprijzen voor interventies in zorg, welzijn en sociale zekerheid.

De economische winst kan op twee manieren worden berekend.

- a) **De vervangingswaarde:** hierbij ga je er vanuit dat de inzet van ieder uur zou worden vervangen door de inzet van een professional. Wij rekenen hiervoor met 17 euro per uur.

b) **De economische waarde:** om tot dit getal te komen, kiezen we een vast bedrag per vrijwillig gewerkt uur. Hier rekenen we met 5 euro per uur. Deze manier wordt in andere landen vaak gebruikt om vrijwilligerswerk in economische zin te waarderen.

Om de economische winst te berekenen hebben gebruik gemaakt van de publicatie "De economische waarde van vrijwilligerswerk" (Civil Society 010) van Meijs et. al. van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

CASUS 1 //

WIE

VOORMALIG DAKLOZE MAN,
OP DRIFT DOOR HET SYSTEEM,
KRIJGT NU KANS OP RUST IN
EEN EIGEN HUIS

WAAR

DEN HAAG

WAT

STOFFEREN,
SCHILDEREN EN
BEHANGEN VAN
WONING

WAARDE //

KWALITATIEF ♥

- + VAN EEN HUIS EEN THUIS MAKEN
- + OMSTANDIGHEDEN VOOR GOEDE GEZONDHEID GEREALISEERD
- + DOORBREKEN VAN SOCIAAL ISOLEMENT

MAATSCHAPPELIJKE WINST // 👤

REËLE MAATSCHAPPELIJKE BATEN

- ✓ VOORKOMEN VAN DUBBELE WOONLASTEN € 750,00

TOTAAL € 750,-

INDICATIEVE MAATSCHAPPELIJKE BATEN

- ✓ VOORKOMEN VAN ONDERGEWICHT € 154,00
NIVEL 2015 // 4,4 BEZOEKEN DIËTIST (GEMIDDELD € 35)
- ✓ VOORKOMEN VAN NIEUWE DEPRESSIE € 8.000,00
- ✓ VOORKOMEN VAN MAATSCHAPPELIJKE OPVANG € 16.000,00
- ✓ VERSTERKEN VAN EIGEN NETWERK € 3.200,00
GEMIDDELDE VAN € 1900 TOT € 4500 (KOSTEN EKC)

TOTAAL € 27.354,-

ECONOMISCHE WINST // €

PROFESSIONAL € 17 PER UUR PER PROFESSIONAL

VERVANGINGSWAARDE ♥ € 1.564,-

VRIJWILLIGER € 5 PER UUR PER VRIJWILLIGER

ECONOMISCHE WAARDE ♥ € 460,-

CASUS 2 //

WIE

CHRONISCH PSYCHIATRISCH
PATIËNT HELPEN LANDEN
EN HECHTEN IN ZIJN EIGEN
HUIS EN STRAAT

WAAR

PUTTEN

WAT

VERVULD HUIS
SCHOONGEMAAKT
EN VAN TOP TOT
TEEN OPGEKNAPT

WAARDE //

KWALITATIEF ♥

- + HEEFT EEN NIEUW SOCIAAL NETWERK (DOORBRAAK SOCIAAL ISOLEMENT)
- + FINANCIËLE ZAKEN IN RUSTIG VAARWATER
- + WEER THUIS IN EIGEN HUIS

MAATSCHAPPELIJKE WINST // 👤

REËLE MAATSCHAPPELIJKE BATEN

- ✓ UITSTEL OPNAME IN VERZORGINGS- HUIS (6 MAANDEN) € 27.000,00
// € 150 PER DAG (VERZ. HUIS GEMIDDELDE ZORG)
- ✓ COÖRDINATIE VAN ANDERE HULP EN ONDERSTEUNING // 52 UUR (1 JAAR 1 UUR PER WEEK) € 3.380,00

TOTAAL € 30.380,-

INDICATIEVE MAATSCHAPPELIJKE BATEN

- ✓ FINANCIËN OP ORDE (VOORKOMEN SCHULDHULPVERLENING) € 1.500,00
// KOSTEN SHV VOOR 1 JAAR
- ✓ VERSTERKEN VAN EIGEN NETWERK € 3.200,00
// GEMIDDELD € 1900 - € 4500 (KOSTEN EKC)

TOTAAL € 47.00,-

ECONOMISCHE WINST // €

PROFESSIONAL € 17 PER UUR PER PROFESSIONAL

VERVANGINGSWAARDE ♥ € 1.700,-

VRIJWILLIGER 6 MENSEN 2 DAGDELEN + 1 JAAR
1 UUR PER WEEK CONTACT

ECONOMISCHE WAARDE ♥ € 500,-

CASUS 3 //

MAATSCHAPPELIJKE WINST // 👤

INDICATIEVE MAATSCHAPPELIJKE BATEN

- ✓ SCHULDHULP OPGESTART € 5.000,00 // APE: BATEN VAN SHV 5-15K
- ✓ ALCOHOLGEBRUIK ONDER CONTROLE € 8.000,00 // BEHANDELING 2de LIJNS GGZ
(VOORKOMEN NIEUWE DEPRESSIE)

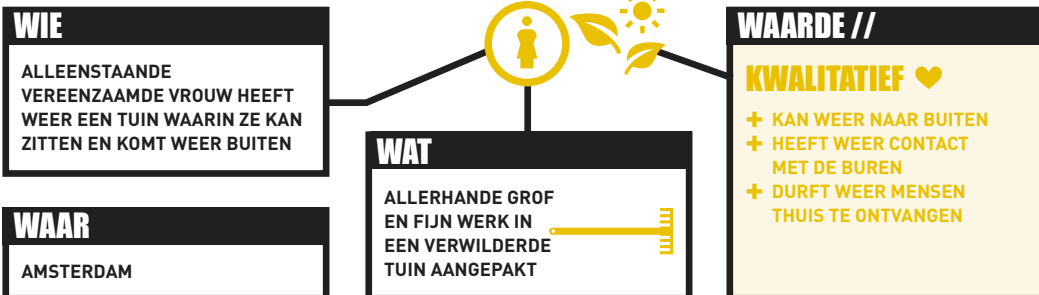
TOTAAL €13.000,-

ECONOMISCHE WINST // €

PROFESSIONAL € 17 PER UUR PER PROFESSIONAL
VERVANGINGSWAARDE ♥ € 1.224,-

VRIJWILLIGER € 5 PER UUR PER VRIJWILLIGER
ECONOMISCHE WAARDE ♥ € 360,-

CASUS 4 //

MAATSCHAPPELIJKE WINST // 👤

REËLE MAATSCHAPPELIJKE BATEN

- ✓ VOORKOMEN WOONOVERLAST € 600,00
// 2 KLACHTEN WONINGBOUWCORPORATIE

TOTAAL € 600,-

INDICATIEVE MAATSCHAPPELIJKE BATEN

- ✓ VOORKOMEN BEHANDELING PSYCHOLOOG € 640,00
// 8 CONSULTEN

TOTAAL € 640,-

ECONOMISCHE WINST // €

PROFESSIONAL € 17 PER UUR PER PROFESSIONAL

VERVANGINGSWAARDE ♥ € 816,-

VRIJWILLIGER € 5 PER UUR PER VRIJWILLIGER

ECONOMISCHE WAARDE ♥ € 240,-

CASUS 5 //

WIE

ALLEENSTAANDE VROUW MET
ANGSTSTOORNIS KAN WEER
WARM THUIS ZITTEN EN FAMILIE
OVER DE VLOER HALEN

WAAR

ZWOLLE

WAT

ZWAAR VERVUILD
HUIS OPGERUIMD,
SCHOONGEMAAKT,
GESTOFFEERD, BEHANGEN

WAARDE //

KWALITATIEF ♥

- + DOORBREKEN SOCIAAL ISOLEMENT
- + OVERWINNEN ANGSTSTOORNIS
- + AANGESLOTEN OP ENERGIE (WARMTE IN HUIS)
- + LEEFBAAR EN SCHOON HUIS
- + BETERE GEZONDHEID EN ZELFVERTROUWEN

MAATSCHAPPELIJKE WINST //

INDICATIEVE MAATSCHAPPELIJKE BATEN

- ✓ VOORKOMEN UITHUISZETTING € 24.000,00 // € 6000 WONINGBOUWCORPORATIE (6 MAANDEN OPVANG € 100 PER DAG)
- ✓ VERSTERKEN EIGEN KRACHT EN NETWERK € 3.200,00 // GEMIDDELDE VAN € 1900 - € 4500 (KOSTEN EIGEN KRACHT CONFERENTIE)
- ✓ VOORKOMEN BEHANDELING 2^E LIJNS GGZ € 8.000,00

TOTAAL € 35.200,-

ECONOMISCHE WINST // €

PROFESSIONAL € 17 PER UUR PER PROFESSIONAL

VERVANGINGSWAARDE

♥ € 2.448,-

VRIJWILLIGER € 5 PER UUR PER VRIJWILLIGER

ECONOMISCHE WAARDE

♥ € 720,-

CASUS 6 //

WIE

ALLEENSTAANDE PSYCHOTISCHE JONGEMAN WEER IN EIGEN HUIS LATEN LANDEN NA OPNAME PSYCHIATRISCHE KLINIEK

WAAR

UTRECHT

WAT

RESTEN VAN EEN WIETPLANTAGE IN HUIS OPGERUIMD EN HUIS OPGEKNAPT

WAARDE //

KWALITATIEF ♥

- + BREKEN MET HET VERLEDEN
- + GEZONDE WOONOMSTANDIGHEDEN OM NA BEHANDELING IN TERUG TE KEREN
- + GRIP OP EIGEN HUISHOUDEN
- + ZELF EEN DAGBESTEDING GEVONDEN

MAATSCHAPPELIJKE WINST // 👤

REËLE MAATSCHAPPELIJKE BATEN

- ✓ VERSNELLEN TERUGKEER UIT KLINIEK € 16.775,00
// € 275 PER DAG // 2 MAANDEN EERDER NAAR HUIS
// DEELTIJD BEHANDELING GGZ 2^E LIJN

TOTAAL € 16.775,-

INDICATIEVE MAATSCHAPPELIJKE BATEN

- ✓ VOORKOMEN TERUGVAL € 8.000,00

TOTAAL € 8.000,-

ECONOMISCHE WINST // €

PROFESSIONAL € 17 PER UUR PER PROFESSIONAL

VERVANGINGSWAARDE ♥ € 816,-

VRIJWILLIGER € 5 PER UUR PER VRIJWILLIGER

ECONOMISCHE WAARDE ♥ € 240,-

H 4 // PRESENT IS ER VOOR CAMERON

Cameron had een wietplantage in zijn woning. Deze is ontdekt door de politie. Nu hangt hem een boete boven het hoofd, welke hij niet kan betalen. Hij kampt tevens zelf met verslaving. De ontdekking van de plantage was voor Cameron de druppel die de emmer deed overlopen. Hij werd suïcidaal. Hiervoor is hij opgenomen in een GGZ-instelling (1.7). Hier heeft hij veel therapie gekregen. Nu is deze afgerond en Cameron wil graag een nieuwe start maken. Zijn woning is echter totaal vervuild en alle resten van de wietplantage zijn achtergebleven. Het huis is onleefbaar en confronteert hem meteen met het verleden. Hij wil het probleem graag aanpakken, maar heeft geen netwerk en redt het mentaal en fysiek niet in zijn eentje. De hulpverlener besluit Present in te schakelen.

Present besluit een projectgroep van 6 studenten vanuit een Utrechtse vereniging te sturen. Zij hebben zich opgegeven via deze vereniging (1.4), waar het een traditie is om zo nu en dan iets te doen met Present om zich in te zetten voor mede-Utrechters (1.3). Deze groep heeft samen met Cameron in 1 dag de resten van de wietplantage opgeruimd en alles schoongemaakt (1.2). Dit was voor Cameron een doorbraak. Hij had weer overzicht over de situatie en had dit zetje nodig om zelf de woning verder schoon te houden en zijn leven op te bouwen.

Voor de vrijwilligers was het een nieuwe ervaring. In het begin was het spannend voor ze. Geen van hen had ooit eerder een wietplantage gezien en plotseling staan ze er middenin. Enkelen van hen hadden eerder wel wat twijfels hierover. "Wij ruimen alles even netjes op voor deze man, maar morgen staat er weer een nieuwe plantage. Verdient hij het wel?" Hier zijn ze volledig op teruggekomen. Toen ze met Cameron in gesprek raakten, begrepen ze zijn achtergrond en situatie. Ze kregen sympathie voor het feit dat Cameron zijn verleden achter zich wilde laten en een nieuwe start wilde maken. De studenten vonden het geweldig dat ze hier deel van uit konden maken. Contacten werden gelegd en wederzijds begrip en betrokkenheid ontstonden. "Iemand met een wietplantage is niet meteen een rotzak voor het leven. En zij worden vaak een leven lang geconfronteerd met hun fouten". (1.5) >>

De buurtbewoners van Cameron stonden verbaasd te kijken toen de groep studenten langskwam. De meesten wisten niet wat er zich had afgespeeld in dat huis en weten eigenlijk sowieso vrij weinig van wat er in de wijk gebeurt. De enorme hoop afval die klaar werd gezet voor de ophaaldienst, trok heel wat bekijks. Nu zijn sommige burens betrokken bij Cameron (1.6).

Door de opgefriste woning wordt Cameron niet meer dagelijks geconfronteerd met zijn verleden. De woning is netjes en dit geeft hem de kracht om zich te richten op verder herstel. Hij was erg blij en verbaasd dat er jongeren kwamen die hem zomaar wilden helpen. Dit gaf hem een positieve boost (1.10). De groep activeerde hem om zelf ook elke dag weer iets schoon te gaan maken, verder te herstellen en dagbesteding te zoeken (1.8). Het verbeterde zijn kijk op de medemens: er zijn ook goede mensen.

Als Present er niet was geweest, had het nog lang geduurd voordat Cameron zijn huis op orde had en had hij niet de ruimte gehad om verder te herstellen en dagbesteding te zoeken. Dit had voor stagnatie in het herstel en zelfs terugval kunnen zorgen. Nu kan hij met behulp van hulpverlening verder werken aan zijn herstel (1.9). Present heeft de situatie snel gestabiliseerd door een frisse start mogelijk te maken na Camerons vertrek uit de kliniek (1.1). Zijn huis is nog steeds schoon en hij herstelt langzaam maar zeker.

CONCLUSIE //

In de traditie van Present kiezen we in de conclusie niet voor een theoretische samenvatting van alles wat al is gezegd. We kiezen voor een praktische variant. Het eerste deel van onze conclusie is te vinden in inhoudsopgave waar de titels van de paragrafen van hoofdstuk 1 en 2 in een oogopslag het verschil en de impact van Present weergeven. Daarnaast geven we in hoofdstuk 3 een analyse van maatschappelijke winst van zes projecten georganiseerd door Stichting Present. Om het af te ronden hebben we een van deze casussen in zijn geheel uitgewerkt (hoofdstuk 4). In de marge wordt daarin verwezen naar de aspecten waar **IMPACT** of **VERSCHIL** kenmerken worden aangestipt.

DEZE ELEMENTEN SAMEN MAAKT

HET VOOR ONS DUIDELIJK:

**PRESENT MAAKT HET
VRIJWILLIGERSWERK
VAN DE TOEKOMST!**

Het IPW mengt zich regelmatig met een origineel perspectief in de discussies over de publieke zaak. Vanuit hun specifieke kennis van het sociale domein leggen de onderzoekers in nieuwe, frisse bewoordingen de meerwaarde van Present uit. Het is interessant dat ze van een aantal projecten ook de concrete financiële winst voor de samenleving hebben uitgerekend. Deze analyse van maatschappelijke winst laat op een prachtige manier zien dat slechts een paar projecten de samenleving al duizenden euro's winst oplevert!

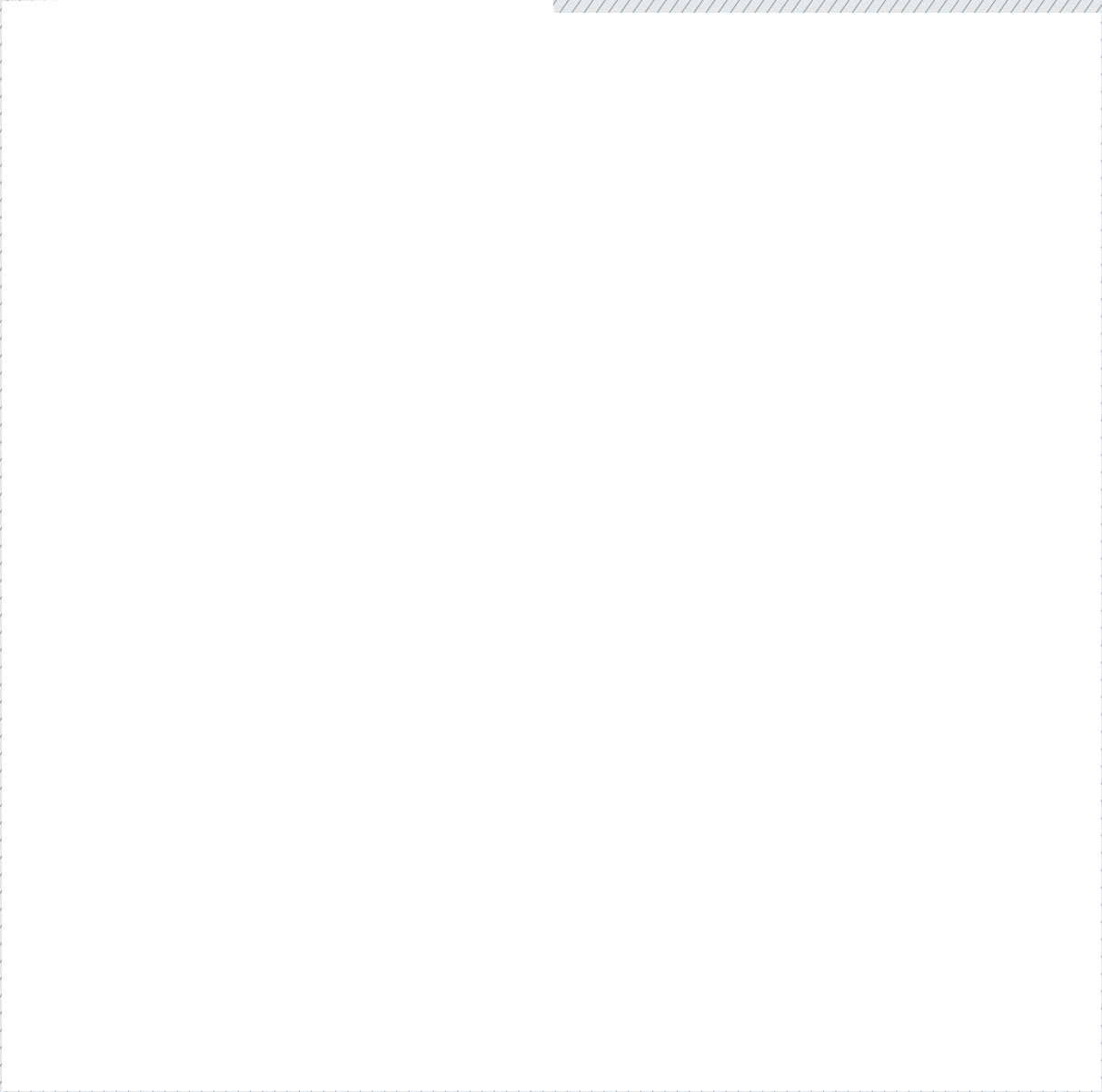
Ik hoop dat dit rapport leidt tot bewustwording. Allereerst bij onszelf. Diverse maatschappelijke organisaties dienen hulpvragen bij ons in. Voor ons is het belangrijk om proactief de relatie aan te gaan met organisaties waar we als Present de grootste impact kunnen realiseren. We zullen steeds meer partnerschappen met dergelijke organisaties afsluiten. Ook is het goed om onze vrijwilligers nog beter uit te leggen wat het geweldige effect is van wat ze doen. Dat wat ze doen en wie ze zijn veel verder reikt dan alleen het sauzen van een muur.

Verder reken ik erop dat ook steeds meer andere partijen de maatschappelijke baten van Present gaan zien en daar een bijdrage aan willen leveren. Het kan niet zo zijn dat er aan de ene kant mensen in een onleefbare omgeving wonen en dat er ook groepen bereid zijn om hulp te bieden, maar dat Present door geldgebrek geen capaciteit heeft om de brug te slaan. Present heeft niet veel financiën nodig, vaak lossen we coördinerend werk ook op met vaste vrijwilligers. Maar het werken met deze kwetsbare doelgroepen vraagt om zorgvuldigheid en continuïteit. Een kleine betaalde kern is daarvoor een absolute vereiste.

Dit rapport focust op praktische projecten bij mensen thuis. Terecht, dat is het grootste deel van ons werk. Maar dit laat onverlet dat we ook vol enthousiasme ‘sociale’ projecten faciliteren. De jongere die met zijn groep pannenkoeken bakt voor daklozen en met één van hen een kort gesprek heeft. Dat is moeilijk in economisch rendement te vangen, maar wel van onschatbare waarde. Dat geldt ook voor de groep studenten die op stap gaat met mensen met een niet-aangeboren hersenletsel, of de vrouwenclub die een creatieve middag organiseert in de vrouwenopvang. Ook dat is het vrijwilligerswerk van de toekomst!

Tiemen Zeldenrust

Directeur Present Nederland

Instituut voor Publieke Waarden BV

Annastraat 7k // 2513 AT Den Haag

www.publiekewaarden.nl

